

T.C. İPEKYOLU KALKINMA AJANSI

TRC1 BÖLGESİ MEDİKAL SANAYİ SEKTÖRÜ RAPORU

ARAŞTIRMA SERİSİ - 19

Gaziantep 2015

TRC1 BÖLGESİ MEDİKAL SANAYİ SEKTÖRÜ RAPORU

İpekyolu Kalkınma Ajansı Araştırma Serisi - 19

Gaziantep 2015

TRC1 Bölgesi Medikal Sanayi Sektörü Raporunun hazırlanmasında değerli katkılarını esirgemeyen T.C. İpekyolu Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu ve Kalkınma Kurulu Üyelerine ve bu raporu yayıma hazırlayan Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimine teşekkür ederiz.

T.C. İpekyolu Kalkınma Ajansı Genel Sekreterliği

İPEKYOLU KALKINMA AJANSI

Adres : İncilipınar Mahallesi Muammer Aksoy Bul. Vakıflar Güven İş Merkezi

Kat: 1-2-3 Şehitkamil / GAZİANTEP

Telefon : +90 342 231 07 01-02

Faks : +90 342 231 07 03

e-posta : bilgi@ika.org.tr - ppkb@ika.org.tr

İÇİNDEKİLER

TABLolar DİZİNİ	IV
ŞEKİLLER DİZİNİ	V
KISALTMALAR.....	VI
ÖNSÖZ.....	VII
1. GİRİŞ.....	1
2. RAPORUN AMACI VE YÖNTEMİ.....	2
3. MEDİKAL SANAYİ SEKTÖRÜNE AİT SINIFLANDIRMALAR	3
4. ONUNCU KALKINMA PLANI VE MEDİKAL SANAYİ SEKTÖRÜ	5
5. DÜNYA MEDİKAL SEKTÖRÜ MEVCUT DURUMU.....	8
6. TÜRKİYE MEDİKAL SEKTÖRÜ MEVCUT DURUMU	10
7. TRC1 BÖLGESİ MEDİKAL SEKTÖRÜ.....	13
7.1. MEVCUT DURUM	13
7.2. SEKTÖRÜN ANALİZİ.....	21
8. SONUÇ	25
9. KAYNAKÇA.....	26

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1: Medikal Ürün Sınıflaması, NACE 2015.....	3
Tablo 2: Medikal Ürün Sınıflaması, GTİP 2014	3
Tablo 3: Ülkelere Göre Medikal Ürün Pazarı (Milyar Dolar).....	9
Tablo 4: Türkiye'nin Medikal Ürün İhracatı (Dolar)	10
Tablo 5: Türkiye'nin Medikal Ürün İthalatı (Dolar)	11
Tablo 6: TRC1 Bölgesi Sağlık İstatistikleri	13
Tablo 7: 21.20 ve 26.70 Sınıflandırmasında Faaliyet Gösteren Kayıtlı Üretici ve Çalışan Sayısı.....	15
Tablo 8: 32.50 Sınıflandırmasında Faaliyet Gösteren Kayıtlı Üretici ve Çalışan Sayısı	18
Tablo 9: TRC1 Bölgesi İlleri GTİP Sınıflamasına Göre Tıbbi Cihazlar Sektörü Dış Ticareti (Dolar).....	19
Tablo 10: TRC1 Bölgesi İlleri ISIC Sınıfına Göre Tıbbi Cihazlar Sektörü Dış Ticareti (Dolar)	20
Tablo 11: Sektörün GZFT (SWOT) Analizi	22
Tablo 12: Sektörün TFZG (TOWS) Analizi	23
Tablo 13: SWOT-TOWS Analizi İlişki Matrisi.....	24

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1: Medikal Ürün Sektörü Ülke Pazar Payları.....	8
Şekil 2: Türkiye Medikal Ürün İthalat-İhracatı ve Dış Ticaret Açığı.....	11
Şekil 3: Türkiye Sağlık Harcamaları İstatistikleri.....	12
Şekil 4: 21.20 Faaliyet Sınıfı ve Bölgelere Göre Üretim Yapan Firma Sayıları	14
Şekil 5: 21.20 Faaliyet Sınıfı ve Bölgelere Göre İstihdam Edilen Kişi Sayısı	15
Şekil 6: 32.50 Faaliyet Sınıfı ve Bölgelere Göre Firma Sayısı	17
Şekil 7: 32.50 Faaliyet Sınıfı ve Bölgelere Göre İstihdam Edilen Kişi Sayısı	17
Şekil 8: TRC1 Bölgesi GTİP Sınıflamasına Göre Tıbbi Cihazlar Sektörü Dış Ticareti (Dolar)	19
Şekil 9: TRC1 Bölgesi ISIC Sınıflamasına Göre Tıbbi Cihazlar Sektörü Dış Ticareti (Dolar)	21

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
CN	Kombine Nomanklatür
COMTRADE	Uluslararası Ticaret İstatistikleri Veri Tabanı
CPA	AB Aktiviteye Göre Ürün Sınıflandırması
GTİP	Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu
GZFT	Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar, Tehditler
ISIC	Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Sanayi Sınıflaması
İKA	İpekyolu Kalkınma Ajansı
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme
NACE	Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması
OKP	Onuncu Kalkınma Planı
SWOT	Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar, Tehditler
TFZG	Tehditler, Fırsatlar, Zayıf Yönler, Güçlü Yönler
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TOWS	Tehditler, Fırsatlar, Zayıf Yönler, Güçlü Yönler
TRC1	İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırılması Tanımları Arasında Adıyaman, Gaziantep ve Kilis İllerini Sınıflandıran Kod
TTGV	Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

ÖNSÖZ

T.C. İpekyolu Kalkınma Ajansı (İKA), 25 Ocak 2006 tarihinde kabul edilen 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un Bakanlar Kurulu'na verdiği yetkiye dayanarak 22 Kasım 2008 tarih ve 27062 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan kararname ile kurulmuştur.

15 Haziran 2010 tarihinden itibaren aktif bir şekilde çalışma hayatına başlayan ajansımız, bünyesinde istihdam edilen nitelikli kadro ile kalkınma odaklı proje ve faaliyetlerin hazırlanması, uygulanması ve izlenmesi konularında yereldeki tüm aktörlerin kalkınma odaklı çalışmalarına destek sağlamaya çalışmaktadır.

İpekyolu Kalkınma Ajansı uzmanları tarafından hazırlanan bu doküman ile TRC1 Bölgesi illerindeki medikal sektör durumu özetlenmiştir. Bu dokümanın bölgenin medikal sektörü hakkında konu ile ilgili araştırma yapanlara, TRC1 Bölgesi'ne yatırım yapmak isteyen yatırımcılara ve tüm kamu kurum ve kuruluşlarına faydalı olacağı kanaatindeyim. Dokümanın tüm kullanıcılara yararlı olmasını dilerim.

Dr. Bülent ÖZKAN
İpekyolu Kalkınma Ajansı
Genel Sekreter

1. GİRİŞ

Medikal ürün sektörü, hem insan sağlığının korunmasına doğrudan olarak hizmet ettiğinden hem de içerisinde birçok yüksek katma değerli ürün barındırdığından dolayı hem insanlar hem de sanayi açısından günümüzde oldukça önemli bir sektör haline gelmiştir. Tıp ve teknolojiye yaşanan gelişmeler ile beraber insan sağlığına hizmet etmek üzere yeni ürünler tasarlanmakta ve insanlığın hizmetine sunulmaktadır. Günümüzde medikal ürün denildiğinde basit bir enjektörden ileri teknoloji içeren X ışınli cihaza veya ameliyat için tasarlanan robotlara kadar oldukça geniş bir ürün yelpazesi akla gelmektedir. Bu ürünler genel olarak sağlığın korunmasında, sağlığın bozulmasına yol açan durumun teşhis edilmesinde, seyrinin izlenmesinde ve ilgili sorunun tedavi edilmesinde kullanılmaktadır.

Dünyada, özellikle katma değeri yüksek ve ileri teknoloji içeren ürünlerin üretiminde bazı ülkeler önemli bir söz sahibi iken, ülkemizde de medikal ürünlerin üretimi konusunda farkındalık artmakta ve henüz istenilen düzeyde olmasa da bu konuda yatırımlar yapılmaktadır. Medikal ürünlerin üretimi konusunda ülkemizde genellikle orta ve düşük teknolojili ürünler üretilmekte olup ülkemiz dünya pazarında 21. sırada yer almaktadır. Ülkemizde medikal ürünlerin üretimini artırmak amacıyla çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Onuncu Kalkınma Planı'nda "Sağlık Endüstrilerinde Yapısal Dönüşüm Programı" başlığı altında çeşitli hedefler belirlenmiş olup ayrıca medikal sanayi kümelenmesi amacıyla ülkemizde potansiyel illerde kümelenme çalışmaları başlamıştır. Bu kapsamda Ostim Medikal Sanayi ile Samsun Medikal Sanayi kümelenme çalışmaları ülkemiz medikal kümelenme çalışmalarına örnek olacak niteliktedir. Ülkemizdeki medikal ürün üretim miktarını artırmak amacıyla TRC1 Bölgesi'nin de gelişmiş sanayisi ile medikal ürün üretimi konusunda söz sahibi olabilecek potansiyelde olduğu düşünülmektedir.

2. RAPORUN AMACI VE YÖNTEMİ

Medikal sektör raporu, ülkemizin medikal ürünlerde dışa bağımlılığının azaltılması amacıyla yapılabilecek çalışmalar ile TRC1 Bölgesi'ndeki medikal ürün üretimi potansiyelinin araştırılması ve bu alanda yatırım yapmak isteyen yatırımcılara bilgi verilmesi amacıyla yazılmıştır. Bu kapsamda dünyada medikal ürün üretimi pazarında söz sahibi olan ülkeler ile Türkiye'nin bu pazardaki konumu kıyaslanmış ve ülkemizde hangi medikal ürünlerin hangi bölgelerde üretildiğiyle ilgili bilgiler paylaşılmıştır. Ayrıca TRC1 Bölgesi'nin medikal sektöründeki güçlü ve zayıf yanları ile sektördeki fırsat ve tehditler incelenmiş, bu araştırma sonucunda izlenmesi gereken stratejiler belirlenmiştir.

Bu kapsamda TRC1 Bölgesi'nin, gelişmiş sanayi gücü ve insan kaynağı ile medikal ürünler konusunda ülkemizin dışarıya olan bağımlılığının azaltılması ve ülke ekonomisine katkı sağlanması konusunda bir potansiyelinin olduğu düşünülmektedir. Bölgede, medikal sektörünün kümelenerek, kümelenmenin vermiş olduğu avantajlar ile kamu-üniversite-sanayi işbirliğinin sağlanmasının ve bu konuda çalışmalar yapılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Bu rapor hazırlanırken medikal sektörün dünyadaki mevcut durumu analiz edilmiş, medikal sektör ile ilgili hazırlanmış ulusal ve bölgesel çalışmalar incelenmiştir. Ayrıca bölgede gerçekleştirilen medikal ürün üretiminde devlet destekleri ve Gaziantep medikal küme oluşumu toplantısı ile medikal küme oluşumu çalışmalarına katılmak isteyen sanayici ve iş adamları ile görüşülmüştür. Bu kapsamda sektörün bölgedeki mevcut durumu ile geleceği hakkında fikir alışverişinde bulunulmuştur.

3. MEDİKAL SANAYİ SEKTÖRÜNE AİT SINIFLANDIRMALAR

Medikal sanayiye ait ürünler plastikten tekstile, elektronikten yazılıma kadar oldukça farklı sektörlerin ürünlerinden oluşmaktadır. Burada NACE faaliyet sınıflandırması ile GTİP dış ticaret sınıflandırmalarına ait sınıflandırma kodları verilmiştir. NACE sınıflandırması, Avrupa Birliği ülkeleri tarafından ISIC sınıflamasından türetilen ve üye ülkelerde zorunlu olarak kullanılan ekonomik faaliyet sınıflamasıdır. GTİP (Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu) ise, CN sınıflamasına bağlı kalınarak geliştirilen ulusal düzeyde dış ticaret ürün sınıflaması olup CN sınıflamasına 4 basamak eklenerek ulusal düzeyde 12 basamaklı ürün sınıflaması olarak geliştirilmiştir. Sektörün NACE sınıflandırması aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1: Medikal Ürün Sınıflaması, NACE 2015

<i>NACE Revize 1.1</i>	
33	Tıbbi aletler; hassas ve optik aletler ile saat imalatı
33.10	Tıbbi ve cerrahi teçhizat ile ortopedik araçların imalatı
<i>NACE Revize 2</i>	
26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı
26.60	Işınlama, elektro medikal ve elektroterapi ile ilgili cihazların imalatı
32	Diğer imalatlar
32.50	Tıbbi ve dişçilik il ilgili araç ve gereçlerin imalatı

Kaynak: TÜİK, 2015

Medikal sektörüne yönelik üretilen ürünler dış ticaretteki faaliyetleri baz alınarak "Gümrük Tarife İstatistik Cetveli (GTİP 2014)" ne göre sınıflandırılması ise aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2: Medikal Ürün Sınıflaması, GTİP 2014

30	<i>Eczacılık Ürünleri</i>
30.01	Tedavide kullanılan guddeler ve diğer organlar; heparin ve tuzları
30.02	İnsan kanı, hayvan kanı, serum aşısı, toksin vb. ürünler
30.03	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere karıştırılmış ilaçlar (dozsuz)
30.04	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere karıştırılmış ilaçlar (dozlandırılmış)
30.05	Tıpta, cerrahide, dişçilikte veya veterinerlikte kullanılan pamuk, sargılar, gaz bezleri, bandaj vb.
30.06	Tarifenin başka yerinde yer almayan eczacılık eşyası ve müstahzarları
34	<i>Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler, yıkama-yağlama müstahzarları, mumlar, bakım müstahzarları, dişçilik müstahzarları</i>
34.07	Model yapmaya mahsus patlar, dişçi mumu vb. müstahzarlar

40	<i>Kauçuktan ve kauçuktan eşya</i>
40.14	Sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan hijyen eşyası, eczacılık eşyası (emzik gibi)
40.15	Vulkanize kauçuktan her türlü giyim eşyası ve aksesuarı (eldiven gibi)
70	<i>Cam ve cam eşyası</i>
70.10	Camdan damacana, şişe, kavanoz, çanak, ilaç tüpleri, serum ampulleri ve diğer kaplar
70.15	Saat camları, gözlük camları, bu camların imalinde kullanılan içi boş cam küreler ve segmanlar
70.17	Camdan laboratuvar ve eczane eşyası ile sağlığı koruyucu eşya (taksimatlı veya ölçülü olsun olmasın)
84	<i>Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları</i>
84.19	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar, elektrikli olmayan şofbenler veya depolu su ısıtıcıları
87	<i>Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuar</i>
87.13	Engelliler için taşıyıcılar (motoru veya hareket ettirici başka bir tertibatı olsun olmasın)
87.14	87.11 ila 87.13 pozisyonlarındaki taşıtların aksam, parça ve aksesuarı
90	<i>Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı</i>
90.01	Optik lifler, demetleri, kabloları; polarizan maddeler; mercekler (kontakt lensler dahil), prizmalar, aynalar vb. eleman
90.03	Gözlüklere veya benzeri eşyaya ait çerçeveler ve bunların aksam ve parçaları
90.04	Gözlükler ve benzerleri (görme kusurunun giderilmesine mahsus gözlükler, koruyucu gözlükler ve diğer gözlükler)
90.11	Kombine haldeki optik mikroskoplar (fotomikrografi, sinefotomikrografi veya mikroprojeksiyon mikroskopları dahil)
90.12	Mikroskoplar (optik mikroskoplar hariç) ; difraksiyon cihazları
90.18	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar
90.19	Mekanoterapi, masaj, psikotekni, ozonoterapi, oksijenoterapi, aeroterapi, suni teneffüs, terapik teneffüs vb cihazlar
90.20	Diğer solunum cihazları ve gaz maskeleri
90.21	Ortopedik cihazlar; cebireler, kırıklar için cihazlar vb; protez organlar; işitme cihazları, vücut içi ve dışı cihazları
90.22	X, alfa, beta veya gama ışınli cihazlar, X ışınli tüpler ve jeneratörler ve muayene için kullanılan diğer yardımcı cihaz
94	<i>Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb, prefabrik yapılar</i>
94.02	Tıpta, cerrahide, dişçilikte, veterinerlikte kullanılan mobilyalar, berber koltuklar vb; bu eşyaların aksam ve parçaları

Kaynak: TÜİK, 2014

4. ONUNCU KALKINMA PLANI VE MEDİKAL SANAYİ SEKTÖRÜ

Türkiye'nin 2023 hedeflerine ulaşmak için önemli bir basamak olan 2014-2018 dönemi ve bu dönem için hazırlanmış olan Onuncu Kalkınma Planı'nda medikal sektörünü yakından ilgilendirecek öncelikler ve hedefler bulunmaktadır. Bu öncelikler ve hedefler 25 adet öncelikli dönüşüm programından birisi olan "Sağlık Endüstrilerinde Yapısal Dönüşüm Programı" başlığı altında ifade edilmiştir. Bu başlık kapsamında oluşturulan programda ülkemizde artan ve yaşlanan nüfusun, sağlık hizmetlerinde ve ilaca erişimde yaşanan iyileşmenin ve artan refah düzeyinin ilaca ve tıbbi cihazlara olan talebi arttırdığı, bu artışın ise sosyal güvenlik harcamaları ve cari açık üzerinde baskı oluşturduğu belirtilmiştir.

Bu nedenle ülkemizin küresel bir Ar-Ge ve üretim merkezi olmasının, ilaç ve tıbbi cihaz alanında rekabetçi bir konuma ulaşmasının önem arz ettiği ifade edilmiştir. Ayrıca yüksek katma değerli ürün üretebilen, küresel pazarlara ürün ve hizmet sunabilen ve yurt içi ilaç ve tıbbi malzeme ihtiyacının daha büyük bir kısmını karşılayabilen bir üretim yapısına geçilmesinin amaçlandığı belirtilmiştir. Bu program kapsamında;

- Yurt içi tıbbi cihaz ve tıbbi malzeme ihtiyacının yüzde 20'sinin yerli üretimle karşılanması
- Yurt içi ilaç ihtiyacının değer olarak yüzde 60'ının yerli üretimle karşılanması

hedef olarak belirlenmiştir. Hedeflerin performans göstergeleri olarak ise "ilaç ve tıbbi cihazda ihracatın ithalatı karşılama oranı, ilaç ve tıbbi cihaz Ar-Ge harcamalarının GSYH içindeki payı, ilaç sektörünün yerli ve uluslararası patent başvurusu sayısı, Türkiye'de tıbbi cihaz şirketi sayısı, ilaç sektöründe çalışan sayısı, Türkiye'de üretimine başlanan yeni ilaç sayısı" (Onuncu Kalkınma Planı) gibi göstergeler belirlenmiştir.

Onuncu Kalkınma Planı'nda program 4 ana bileşen kapsamında tasarlanmış ve bu bileşenler altında çeşitli önceliklere yer verilmiştir. Bu kapsamda "Sağlık Endüstrilerinde Yapısal Dönüşüm Programı" bileşenleri ve öncelikleri şu şekilde belirlenmiştir:

1. Bileşen: Kamunun Yönlendirme Kapasitesinin Güçlendirilmesi

- İlaç ve tıbbi cihaz sektörlerinde orta ve uzun vadeli stratejilerin ve yol haritalarının hazırlanması
- İlaç ve tıbbi cihaz alanında sağlık, sosyal güvenlik, sanayi politika ve uygulamalarında eşgüdüm ve yönetişimin geliştirilmesi amacıyla yönlendirme kurulu oluşturulması
- Tıbbi cihazda odak ürünler için orta ve uzun dönem tedarik planı hazırlanması
- Geleceğe yönelik ihtiyaçların belirlenebilmesi için veri altyapısının oluşturulması, veri paylaşım standartlarının belirlenmesi
- Sağlık hizmet sunumu perspektifinden tıbbi cihaz ürün standartlarının geliştirilmesi
- Kamunun savunma alanındaki yerleştirme deneyimlerinden faydalanarak alım yapan kurumların sektörü yönlendirme ve düzenleme kapasitelerinin güçlendirilmesi

2. Bileşen: Ar-Ge ve Yenilik Alanının Geliştirilmesi

- Yerli ve yabancı nitelikli araştırmacı sayısının artırılması
- Öncelikli alanlar belirlenerek temel araştırma programlarının oluşturulması
- Yerli ve yabancı özel sektör ile yakın işbirliği içinde çalışacak akredite araştırma, test ve ölçüm merkezlerinin kurulması
- Sürdürülebilir Ar-Ge, üretim, ticarileştirme için alternatif finansal modeller ile programlar tasarlanması
- Ar-Ge destek programlarının geliştirilmesi

3. Bileşen: İş ve Girişim Ekosisteminin Geliştirilmesi

- Yeni sağlık programları oluşturulurken yerli ilaç sanayi ile işbirliği modellerinin geliştirilmesi
- Yeni girişim modelleri için finansman yöntemlerinin geliştirilmesi, destek araçlarının tasarlanması
- Tıbbi cihaz ve ilaç sanayi kümelenmelerinin oluşturulması
- Sektöre özgü üniversite-sanayi işbirliği sistem ve modellerinin geliştirilmesi

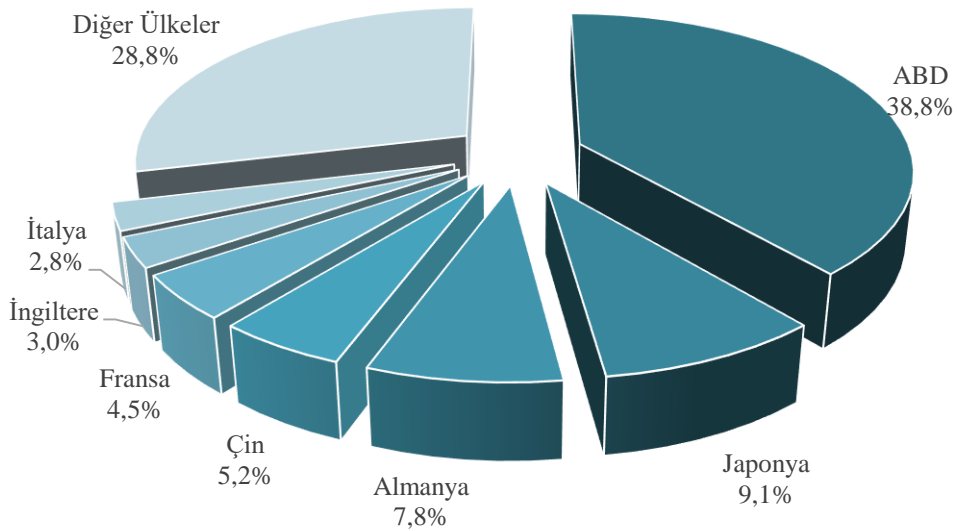
4. Bileşen: Üretim ve İhracatın Desteklenmesi

- İkili anlaşmalarla ruhsatlandırma ve teknik denetim süreçlerinin hedef bölge ve ülkelerde kolaylaştırılmasına yönelik olarak girişimlerde bulunulması
- İmalat sanayi üzerinde dönüştürücü etkisi yüksek uluslararası doğrudan yatırımlara verilen desteklerin etkinleştirilmesi
- Yerli ilaç üretimini ve ihracatını teşvik için uluslararası yükümlülüklerle uyumlu bir şekilde yeni önlemlerin devreye sokulması

Tüm bu bileşenler Kalkınma Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı'nın genel koordinatörlüğünde yürütülecek olup 1. bileşenden Sağlık Bakanlığı, 2. ve 3. bileşenlerden Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 4. bileşenden ise Ekonomi Bakanlığı sorumlu bakanlıklar olarak belirlenmiştir (Onuncu Kalkınma Planı).

5. DÜNYA MEDİKAL SEKTÖRÜ MEVCUT DURUMU

Medikal sektörünün dünyadaki durumu incelendiğinde ABD, Japonya, Almanya ve Çin gibi ülkelerin büyük pazarlar olarak öne çıktığı ve dünya pazarının toplam 327 milyar dolar olduğu görülmektedir. 2013 yılı Espicom rakamlarına göre ABD'nin medikal ürünler sektörü pazarındaki payı %38,8 iken bu ülkeyi %9,1 oran ile Japonya takip etmektedir. Dünya medikal ürün sektör pazarının yaklaşık olarak %60'ına ABD, Japonya, Almanya ve Çin sahiptir. Ülkemizde ise bu oran sadece %0,74 olup Türkiye, dünyada 21. büyük pazar konumundadır (Espicom 2013). Bünyesinde hem katma değeri yüksek hem de ileri teknoloji barındıran bu sektördeki ürünlerin üretiminde ülkemizin daha fazla pay sahibi olması ekonomik kalkınma açısından önem arz etmektedir.

Şekil 1: Medikal Ürün Sektörü Ülke Pazar Payları

Kaynak: Espicom, 2013

Türkiye medikal ürün sektör pazarı 2008 yılında 2,15 milyar dolar iken 2008-2013 yılları arasındaki en düşük değeri 2009 yılında 1,74 milyar dolar olarak gerçekleştirmiştir. 2013 yılında sektör pazarı 2,43 milyar dolara ulaşmıştır. Buna göre ülkemizde medikal sektör pazarında 2008 yılına göre %13 artış gerçekleşmiştir.

Tablo 3: Ülkelere Göre Medikal Ürün Pazarı (Milyar Dolar)

Sıra	Ülke	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	ABD	100,35	94,42	107,91	117,91	118,92	127,09
2	Japonya	21,23	21,64	26,06	29,22	32,43	29,75
3	Almanya	19,80	19,62	20,74	23,77	23,12	25,66
4	Çin	6,17	7,34	9,42	11,82	14,09	17,14
5	Fransa	12,39	12,26	13,06	13,97	13,54	14,86
6	İngiltere	10,73	9,68	9,41	9,66	9,90	9,89
7	İtalya	9,73	9,55	9,65	9,70	8,61	9,09
8	Rusya	6,61	4,58	5,52	6,81	6,76	7,43
9	Kanada	5,48	5,33	5,74	6,33	6,81	7,27
10	Brezilya	3,29	3,44	4,66	5,19	5,29	5,91
11	Güney Kore	3,98	3,53	4,27	4,79	4,87	5,14
12	İspanya	5,59	5,09	5,13	5,09	4,66	4,95
13	Avustralya	3,30	3,32	3,85	4,55	4,73	4,81
14	Meksika	2,57	2,57	2,95	3,16	3,31	4,00
15	Hollanda	3,07	2,97	3,21	3,63	3,50	3,84
16	Hindistan	2,06	2,02	2,47	2,83	3,17	3,65
17	İsviçre	2,88	2,92	3,07	3,33	3,26	3,07
18	İsveç	2,22	2,12	2,20	2,43	2,33	2,59
19	Belçika	2,09	2,11	2,17	2,41	2,30	2,54
20	Avusturya	2,07	1,94	2,07	2,25	2,27	2,52
21	Türkiye	2,15	1,74	2,04	2,39	2,24	2,43
	Dünya Toplamı	256,17	245,3	274,45	303,12	308,33	327,71

Kaynak: Espicom

6. TÜRKİYE MEDİKAL SEKTÖRÜ MEVCUT DURUMU

Türkiye medikal ürün üretimi konusunda henüz arzu edilen seviyede olmamakla beraber medikal ürünlerin önemi konusunda hem sanayici bilgilendirilmekte hem de medikal sanayinin kümelenmesi amacıyla çalışmalar yapılmaktadır. Sektör dış ticaret hacmi 2009 yılında yaklaşık olarak 1,8 milyar dolar iken 2013 yılı itibarıyla bu değer 2,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Yine 2009 yılında 180 milyon dolar ihracat gerçekleştirilirken aynı yıla ait ithalat değeri yaklaşık olarak 1,67 milyar dolar; 2013 yılında ise yaklaşık olarak 381 milyon dolar ihracat gerçekleştirilirken ithalat değeri 2,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Buradan da görüleceği üzere 2009 yılında medikal ürün sektöründeki dış ticaret açığı 1,5 milyar dolar iken 2013 yılında 2 milyar dolara ulaşmıştır.

Tablo 4: Türkiye'nin Medikal Ürün İhracatı (Dolar)

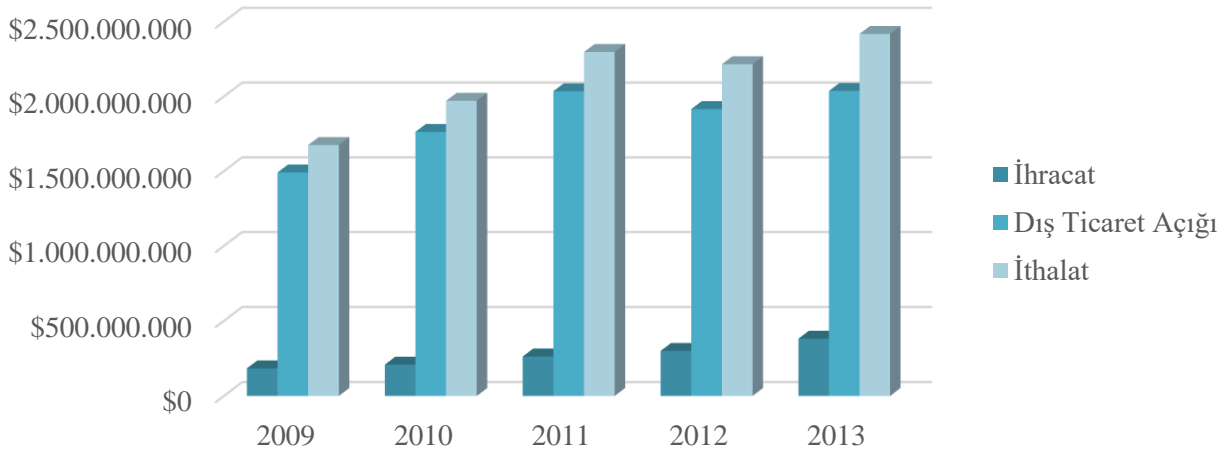
GTİP Kodu	2009	2010	2011	2012	2013
3005	24.578.602	22.820.973	23.500.123	27.062.695	30.454.149
3006	8.141.423	10.554.609	10.946.196	9.962.520	14.029.139
3407	911.047	516.959	805.994	914.953	1.185.357
7017	3.369.021	3.304.766	4.533.082	5.177.425	4.411.857
8713	337.660	406.126	597.927	1.222.110	1.252.802
9001	4.165.824	4.259.188	4.775.732	5.235.514	6.941.532
9003	1.304.485	1.175.744	1.915.896	3.205.498	3.986.195
9004	4.915.154	3.529.140	5.535.054	6.271.041	5.668.921
9011	1.058.265	1.581.704	860.021	1.187.275	1.735.727
9012	24.950	86.992	307.695	240.074	733.933
9018	63.710.223	77.193.396	106.275.602	121.837.003	152.639.932
9019	10.263.823	10.365.556	14.740.697	12.124.632	19.365.004
9020	713.673	801.093	1.246.009	1.598.823	2.478.774
9021	37.436.647	44.028.829	53.566.785	58.750.271	70.775.860
9022	4.992.611	6.095.128	6.239.783	12.731.615	13.239.462
9402	17.705.842	21.469.853	26.609.723	32.412.474	52.211.050
Toplam	183.629.250	208.190.056	262.456.319	299.933.923	381.109.694

Kaynak: UN Comtrade

Tablo 5: Türkiye'nin Medikal Ürün İthalatı (Dolar)

GTIP Kodu	2009	2010	2011	2012	2013
3005	16.555.075	20.571.504	28.184.881	25.623.543	26.025.691
3006	115.924.040	132.140.088	141.271.672	130.512.302	126.402.895
3407	8.688.123	9.526.710	29.847.845	27.743.819	27.711.868
7017	7.022.260	7.901.678	9.022.154	9.491.526	9.854.999
8713	4.425.731	7.156.982	9.392.587	8.441.201	13.422.612
9001	70.312.771	104.502.851	122.209.168	113.699.523	137.279.881
9003	31.206.424	40.146.416	47.132.904	47.064.718	49.717.070
9004	65.589.624	85.849.857	123.559.344	128.763.300	140.099.715
9011	16.813.198	18.237.588	21.247.707	21.739.345	21.857.981
9012	3.137.675	6.810.503	4.535.879	8.440.215	8.424.911
9018	718.226.191	816.766.009	971.581.228	915.457.509	993.185.954
9019	84.006.338	120.473.031	107.760.212	107.163.138	98.684.099
9020	4.931.731	6.687.166	8.756.789	7.602.619	14.089.330
9021	319.093.858	359.749.713	401.865.573	417.003.432	483.839.449
9022	189.436.475	207.277.025	238.809.382	220.030.196	241.218.308
9402	19.490.703	27.218.078	32.296.148	26.976.801	26.469.694
Toplam	1.674.860.217	1.971.015.199	2.297.473.473	2.215.753.187	2.418.284.457

Kaynak: UN Comtrade

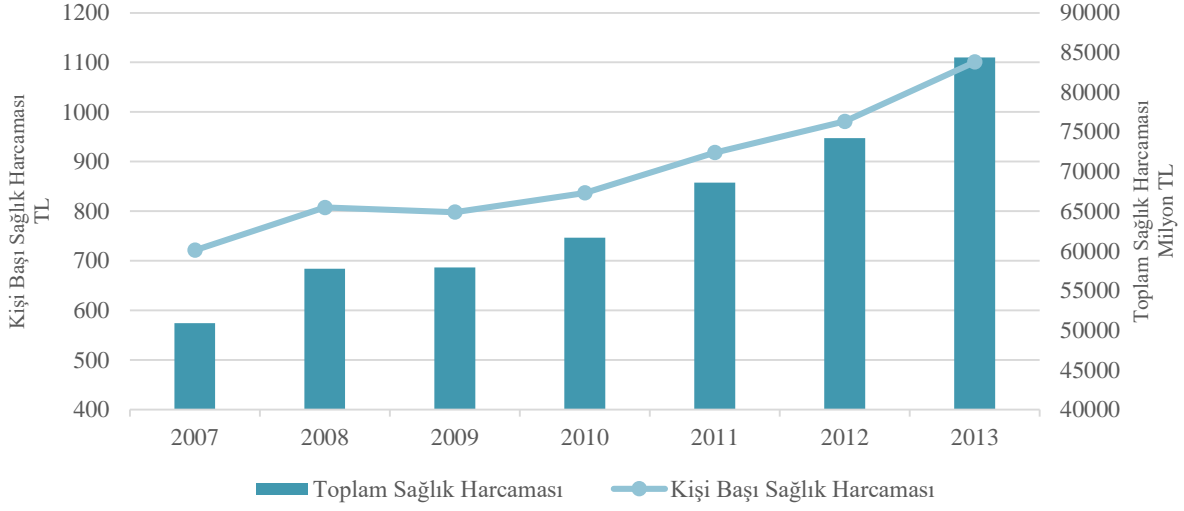

Şekil 2: Türkiye Medikal Ürün İthalat-İhracatı ve Dış Ticaret Açığı

Kaynak: UN Comtrade

Sağlık alanında yapılan iyileştirmeler ve insanların sağlık hizmetlerine ulaşmasının kolaylaşması ile hem devletin hem de bireylerin sağlık alanında yaptığı harcamalarda artış gerçekleşmiştir. Bu artış ise medikal ürünlere olan talebin ileriki yıllarda daha da artacağına bir göstergesi olarak ifade edilebilir. Bu kapsamda 2007 yılında toplam sağlık harcaması 50

milyar 904 milyon iken 2013 yılında 84 milyar 390 milyon olmuştur. Kişi başı sağlık harcaması ise 2007 yılında 720 TL iken 2013 yılında 1.110 TL'ye yükselmiştir.

Şekil 3: Türkiye Sağlık Harcamaları İstatistikleri

Kaynak: TÜİK

7. TRC1 BÖLGESİ MEDİKAL SEKTÖRÜ

Özellikle son yıllarda yapılan sağlık yatırımları ile TRC1 Bölgesi sağlık alanında önemli bir konuma ulaşmıştır. Bölgede 5.663 yatak kapasitesine sahip 34 hastane bulunmakta olup 3.389 hekim ile 692 eczacı bölgede görev yapmaktadır. Başta Gaziantep olmak üzere bölgede sağlık yatırımları önemli bir artış göstermiştir. Gaziantep'te kamu-özel ortaklığı modeli ile 636 yataklı Bölge Hastanesi, 174 yataklı Onkoloji Hastanesi, 498 yataklı Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi, 205 yataklı Kalp ve Damar Hastalıkları Hastanesi, 112 yataklı Psikiyatri Hastanesi, 100 yataklı Yüksek Güvenlikli Adli Psikiyatri Hastanesi ve 150 yataklı Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi olmak üzere toplam 1.875 yataklı bir Entegre Sağlık Kampüsü yapılacaktır. Tüm bu yatırımlar ile bölgenin sağlık alanında bir cazibe merkezi olması beklenmektedir. Gelişen sağlık sektörü ile beraber sağlık sektörünün ihtiyacı doğrultusunda medikal ürünlere de olan talebin artması beklenmektedir.

Tablo 6: TRC1 Bölgesi Sağlık İstatistikleri

	Gaziantep	Adıyaman	Kilis	TRC1
Hastane Sayısı	25	9	1	34
Yatak Sayısı	4.450	1.019	194	5.663
Hekim Sayısı	2.613	579	197	3.389
Eczacı Sayısı	522	133	37	692
Yüz Bin Kişi Başına Toplam Hastane Yatak Sayısı	241	171	151	563

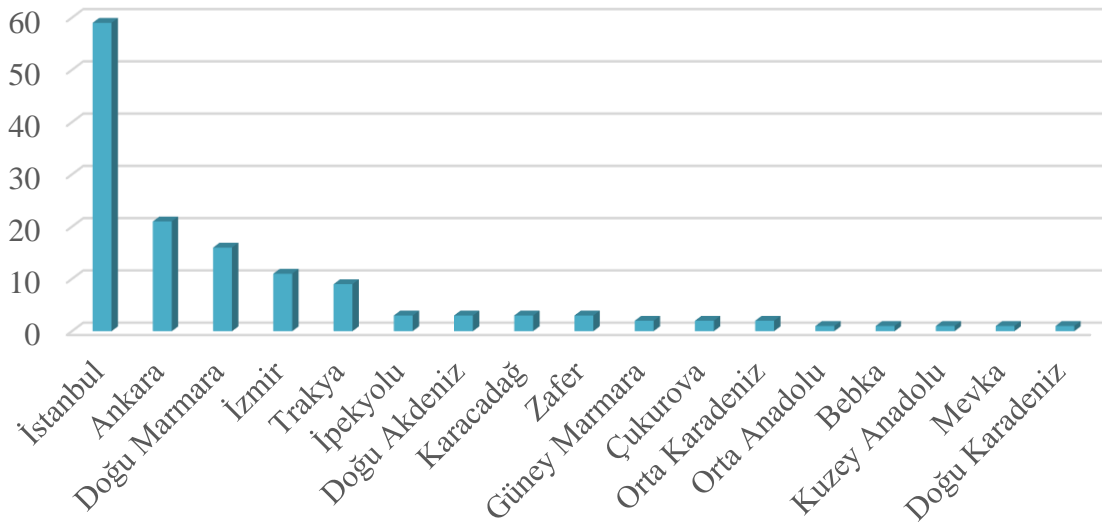
Kaynak: TÜİK, 2013

7.1. MEVCUT DURUM

Medikal sektör bazında faaliyet gösteren firmalar ile çalışanların sayılarının ülke içindeki dağılımı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin kayıtlarından elde edilebilmektedir. Burada paylaşılan veriler kapasite raporu almak için sanayi ve ticaret odalarına başvuran firmalardan oluşmakla birlikte illerde faaliyet gösteren firma sayılarına altılı düzeyde ulaşılabilmektedir. Burada TRC1 Bölgesi'nde faaliyet gösteren firmaların tabii olduğu sınıflandırma kapsamında düzey 2 bölgelerinin kıyaslaması yapılmıştır. Buna göre "21.20-Eczacılığa ilişkin ilaçların imalatı" sınıflandırmasına ait;

- 21.20.13-Tıbbi ilaçlar, alkaloidleri veya bunların türevlerini içeren, fakat hormon veya antibiyotik içermeyenler
- 21.20.21-Antiserumlar ve aşılar
- 21.20.24-Yapışkanlı bandajlar, katgütler ve benzeri malzemeler; ilk yardım çantaları

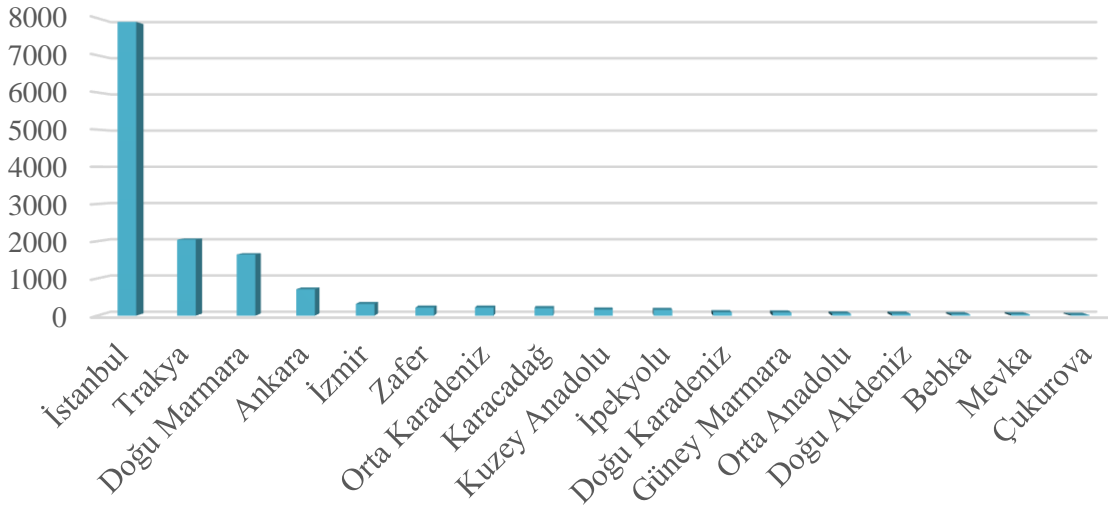
kategorielerinde faaliyet gösteren firma sayılarının bölgelere göre dağılımı Şekil 4'te verilmiştir.

Şekil 4: 21.20 Faaliyet Sınıfı ve Bölgelere Göre Üretim Yapan Firma Sayıları

Kaynak: TOBB, 2014

21.20 sınıflandırmasına ait ilgili alt sınıflarda firma sayısı bakımından TR10 İstanbul Bölgesi'nde 59 firma TOBB veri tabanına kayıtlı iken onu 21 firma ile TR51 Ankara Bölgesi takip etmektedir. TRC1 İpekyolu Bölgesi'nde ise 3 adet kayıtlı firma bulunmaktadır. Aynı sınıflandırmaya ait firmalarda istihdam edilen kişi sayısı incelendiğinde ise TR10 İstanbul Bölgesi'nin 7.899 kişi ile ilk sırada yer aldığı TR21 Trakya Bölgesi'nin ise 2.043 kişi ile ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. TRC1 Bölgesi'nde ise ilgili firmalarda kayıtlı olarak çalışan 154 kişinin olduğu görülmektedir.

Şekil 5: 21.20 Faaliyet Sınıfı ve Bölgelere Göre İstihdam Edilen Kişi Sayısı

Kaynak: TOBB, 2014

21.20 sınıflandırmasına ait alt kategoriler ile "26.70-Optik aletlerin ve fotografik ekipmanların imalatı" sınıflandırması ve "26.70.23-Likit kristal cihazlar; lazerler (lazer diyotlar hariç); başka yerde sınıflandırılmamış diğer optik alet ve cihazlar" sınıflandırmasına ait kayıtlı üretici ve toplam çalışan sayıları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7: 21.20 ve 26.70 Sınıflandırmasında Faaliyet Gösteren Kayıtlı Üretici ve Çalışan Sayısı

	21.20.24		21.20.21		21.20.13		26.70.23	
	Kayıtlı Üretici	Toplam Çalışan	Kayıtlı Üretici	Toplam Çalışan	Kayıtlı Üretici	Toplam Çalışan	Kayıtlı Üretici	Toplam Çalışan
İstanbul	17	418	7	1.391	35	6.090	6	103
Ankara	4	128	2	147	15	433	11	4.878
İzmir	3	128	1	13	7	174	1	13
Kocaeli	4	238	1	75	6	751	1	8
Tekirdağ	-	-	2	289	3	86	-	-
Düzce	-	-	-	-	4	551	-	-
Gaziantep	1	98	-	-	1	15	1	2
Kahramanmaraş	3	50	-	-	-	-	-	-
Kırklareli	1	60	1	775	1	775	-	-
Şanlıurfa	2	165	1	36	-	-	-	-
Uşak	3	216	-	-	-	-	-	-
Balıkesir	2	84	-	-	-	-	-	-

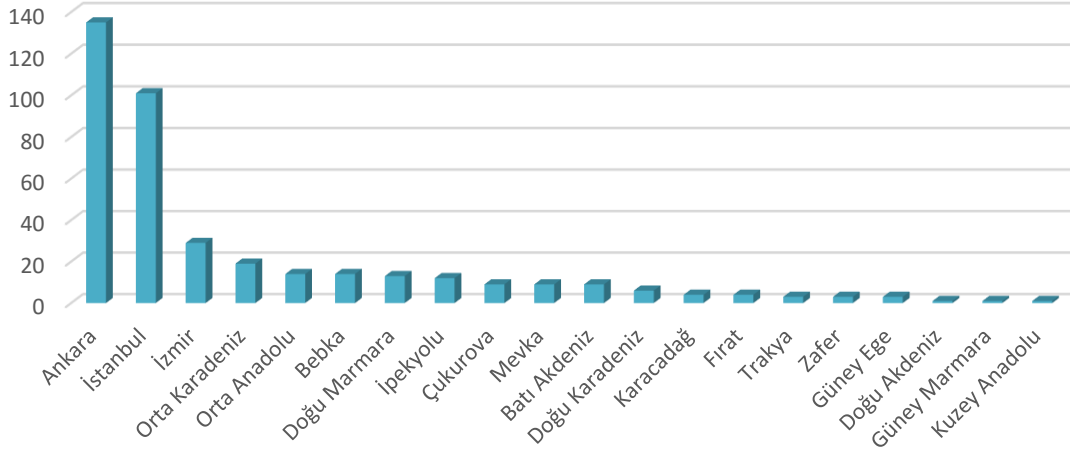
Sakarya	-	-	-	-	1	28	1	2.410
Adana	1	2	-	-	-	-	-	-
Adıyaman	-	-	1	41	-	-	-	-
Bilecik	1	37	-	-	-	-	-	-
Edirne	1	58	-	-	-	-	-	-
Kastamonu	1	163	-	-	-	-	-	-
Kayseri	-	-	-	-	1	54	-	-
Konya	-	-	-	-	1	35	-	-
Mersin	1	18	-	-	-	-	-	-
Samsun	-	-	-	-	1	171	-	-
Tokat	-	-	-	-	1	44	-	-
Trabzon	1	90	-	-	-	-	-	-
Toplam	46	1.953	16	2.767	77	9.207	21	7.414

Kaynak: TOBB, 2014

TRC1 Bölgesi'nde faaliyet gösteren firmaların tabi olduğu bir diğer sınıflandırma ise "32.50-Tıbbi ve dişçilik ile ilgili araç ve gereçlerin imalatı" sınıflandırmasıdır. Bu sınıflandırmaya ait;

- 32.50.12-Tıbbi, cerrahi veya laboratuvar sterilizasyon aletleri
- 32.50.30-Tıbbi, cerrahi, dişçilik veya veterinerlikle ilgili mobilyalar; berber koltukları ve benzeri sandalyeler ile bunların parçaları
- 32.50.13-Şırınga, iğne, katater, kanül ve benzerleri; göz tedavisiyle ilgili aletler ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer araç-gereç ve cihazlar
- 32.50.22-Suni eklemler; ortopedik cihazlar; protez dişler; dişçilikle ilgili bağlantı parçaları; başka yerde sınıflandırılmamış suni uzuvlar

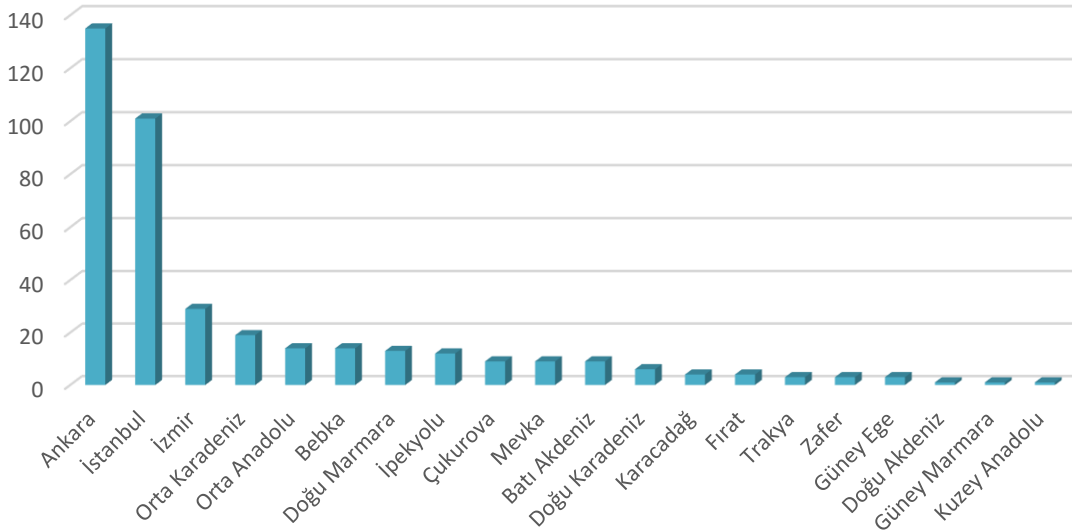
kategorielerinde faaliyet gösteren firma sayılarının bölgelere göre dağılımı ise Şekil 6'da verilmiştir.

Şekil 6: 32.50 Faaliyet Sınıfı ve Bölgelere Göre Firma Sayısı

Kaynak: TOBB, 2014

32.50 sınıflandırmasına ait ilgili alt sınıflarda firma sayısı bakımından TR51 Ankara Bölgesi'nde 135 firma TOBB veri tabanına kayıtlı iken onu 101 firma ile TR10 İstanbul Bölgesi takip etmektedir. TRC1 İpekyolu Bölgesi'nde ise 12 adet kayıtlı firma bulunmaktadır. Aynı sınıflandırmaya ait firmalarda istihdam edilen kişi sayısı incelendiğinde ise TR10 İstanbul Bölgesi'nin 4.700 çalışan ile ilk sırada yer aldığı TR51 Ankara Bölgesi'nin ise 3.941 kişi ile ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. TRC1 Bölgesi'nde ise ilgili firmalarda kayıtlı olarak çalışan 485 çalışanın olduğu görülmektedir.

Şekil 7: 32.50 Faaliyet Sınıfı ve Bölgelere Göre İstihdam Edilen Kişi Sayısı

Kaynak: TOBB, 2014

"32.50-Tıbbi ve dişçilik ile ilgili araç ve gereçlerin imalatı" sınıflandırmasına ait kayıtlı üretici ve toplam çalışan sayıları ise Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8: 32.50 Sınıflandırmasında Faaliyet Gösteren Kayıtlı Üretici ve Çalışan Sayısı

	32.50.12		32.50.30		32.50.13		32.50.22	
	Kayıtlı Üretici	Toplam Çalışan	Kayıtlı Üretici	Toplam Çalışan	Kayıtlı Üretici	Toplam Çalışan	Kayıtlı Üretici	Toplam Çalışan
Ankara	24	724	39	1.621	72	1.596	-	-
İstanbul	8	136	36	1.739	57	2.825	-	-
İzmir	3	70	7	144	19	478	-	-
Samsun	4	371	3	160	9	426	-	-
Bursa	1	11	3	70	1	11	6	198
Gaziantep	1	98	2	138	2	138	5	99
Kayseri	1	7	5	465	3	77	-	-
Konya	1	34	2	58	6	108	-	-
Adana	-	-	-	-	-	-	6	55
Antalya	-	-	-	-	3	353	3	53
Yalova	2	35	-	-	4	41	-	-
Kocaeli	-	-	-	-	1	36	4	152
Diğer İller	4	83	8	435	15	985	20	299
Toplam	53	1.652	113	5.265	207	8.059	64	1.155

Kaynak: TOBB, 2014

TRC1 Bölgesi medikal ürünler sektörü dış ticaret hacmi GTİP ve ISIC sınıflamalarına göre TÜİK'ten il bazında elde edilebilmektedir. GTİP sınıflamasına göre eczacılık ürünleri kaleminde yapılan dış ticaret göz önünde bulundurulduğunda Gaziantep'te yaklaşık olarak 380 bin dolar olan ihracat değeri 2014 yılında 1,7 milyon dolara ulaşmıştır. Adıyaman'da ise 2005 yılında 700 bin dolar olan ihracat değeri 2014 yılında 3,8 milyon dolara çıkmıştır. Kilis'te ise TÜİK verilerine göre 2014 yılında 3.600 dolarlık bir ihracat gerçekleştirilmiş olup önceki yıllara ait ihracat kaydı bulunmamaktadır.

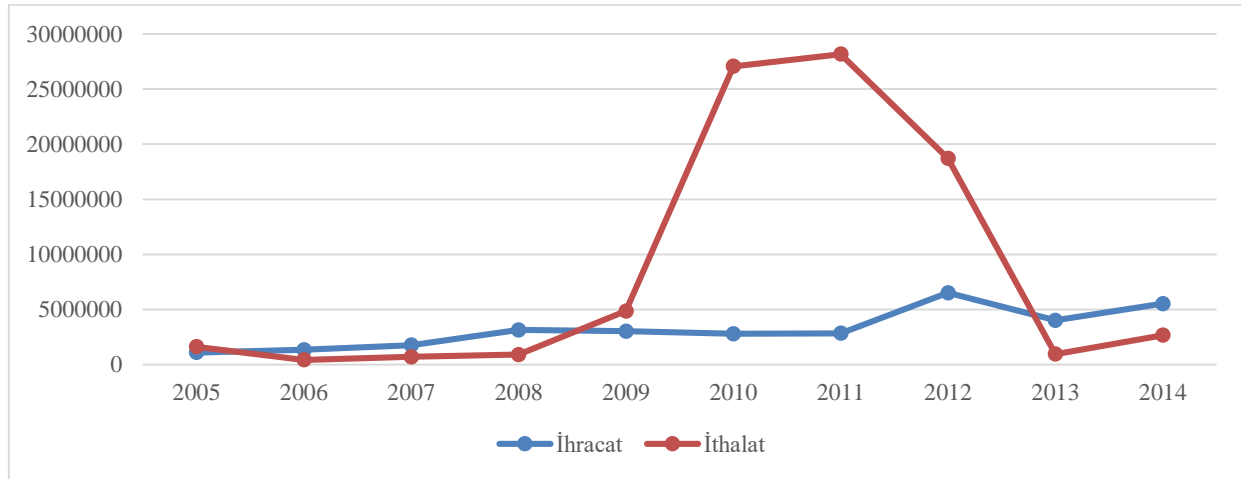
Gaziantep'in eczacılık sınıflamasına ait ithalat değerleri göz önünde bulundurulduğunda 2005 yılında 220 bin dolar olan eczacılık ürünleri ithalat değeri 2014 yılında 2,5 milyon dolar olmuştur. Gaziantep'te 2010-2012 yılları arasında yapılan ithalat dikkat çekmektedir. Adıyaman'da 2005 yılında 1,4 milyon dolar olan ithalat değeri 2014 yılında 83 bin olarak gerçekleşmiştir. Kilis'te ise 2014 yılına ait 417 dolarlık ithalat kaydı bulunurken daha önceki yıllara ait bir kayıt bulunmamaktadır.

Tablo 9: TRC1 Bölgesi İlleri GTİP Sınıflamasına¹ Göre Tıbbi Cihazlar Sektörü Dış Ticareti (Dolar)

Yıl	İhracat			İthalat		
	Gaziantep	Adıyaman	Kilis	Gaziantep	Adıyaman	Kilis
2005	381.771	702.141	-	220.934	1.393.382	-
2006	594.767	738.404	-	419.706	1.083	-
2007	867.624	884.805	-	686.568	1.124	-
2008	1.502.099	1.631.182	-	901.443	2.278	-
2009	928.696	2.093.902	-	4853.166	2.145	-
2010	1.049.945	1.734.250	-	27.065.394	6.258	-
2011	1.145.938	1.685.256	-	28.162.840	3.606	-
2012	1.663.963	4.843.969	-	18.599.093	116.121	-
2013	1.771.452	2.230.359	-	802.522	144.346	-
2014	1.705.787	3.810.719	2.599	2.565.785	83.832	417
Toplam	11.612.042	20.354.987	2.599	84.277.451	1.754.175	417

Kaynak: TÜİK

TRC1 Bölgesi'ne ait ithalat ve ihracat değerlerinin yıllara göre değişimi aşağıdaki grafikte verilmiş olup 2010-2012 yılları arasında yapılmış olan ithalat dikkat çekmektedir.

Şekil 8: TRC1 Bölgesi GTİP Sınıflamasına² Göre Tıbbi Cihazlar Sektörü Dış Ticareti (Dolar)

Kaynak: TÜİK

¹ TRC1 Bölgesi'ne bağlı firmalardan sektöre yönelik yapılan ihracat ve ithalat olup 30.00 kodlu eczacılık ürünleri sektörü verileridir.

² TRC1 Bölgesi'ne bağlı firmalardan sektöre yönelik yapılan ihracat ve ithalat olup 30.00 kodlu eczacılık ürünleri sektörü verileridir.

ISIC Rev.3 sınıflama sistemi 33.11 koduna ait tıbbi ve cerrahi teçhizat ile ortopedik araçlar sınıfına ait dış ticaret bilgileri Tablo 10'da verilmiştir. TÜİK verilerine göre tıbbi ve cerrahi teçhizat ile ortopedik araçlar sınıfında 2002-2014 yılları arasında Gaziantep ilinden yaklaşık olarak toplam 26 milyon dolar, Adıyaman'dan 8 bin dolar Kilis'ten ise 84 bin dolar ihracat yapılmış olup bu ihracatın yıllara göre dağılımı yine Tablo 10'da verilmiştir.

Bu sınıflamaya ait ithalat rakamları incelendiğinde 2002-2014 yılları arasında Gaziantep ili kayıtlarına göre yaklaşık olarak toplam 36 milyon dolar, Adıyaman'a 6 milyon dolar ithalat gerçekleştirilmiştir. Kilis iline ait kayıt ise 2013 yılına ait olup bu değer yaklaşık olarak 28 bin dolardır.

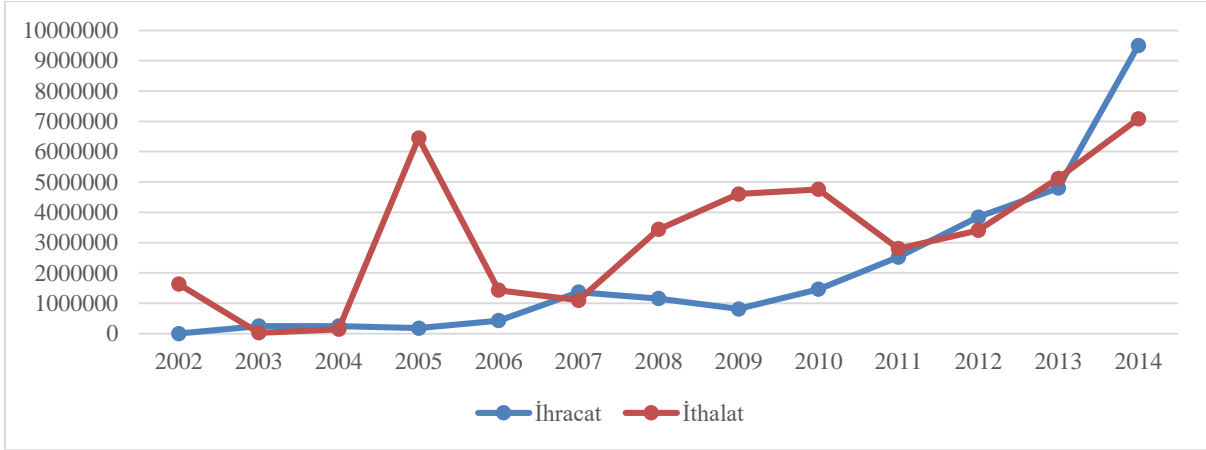
Tablo 10: TRC1 Bölgesi İlleri ISIC Sınıfına Göre Tıbbi Cihazlar Sektörü Dış Ticareti³ (Dolar)

Yıl	İhracat			İthalat		
	Gaziantep	Adıyaman	Kilis	Gaziantep	Adıyaman	Kilis
2002	1.167	-	-	1.181.733	449.966	-
2003	245.919	634	-	26.689	-	-
2004	251.146	-	-	142.393	-	-
2005	181.749	-	-	964.320	5.486.677	-
2006	399.836	-	26.600	1.419.987	11.311	-
2007	1.365.865	-	-	1.100.026	-	-
2008	1.152.535	-	2.973	3.436.363	982	-
2009	792.393	5.678	16.019	4.601.215	-	-
2010	1.444.325	-	16.269	4.755.438	-	-
2011	2.523.101	930	-	2.803.525	-	-
2012	3.844.815	-	-	3.404.654	-	-
2013	4.797.645	-	-	5.073.080	18.723	27.936
2014	9.471.701	1.200	22.544	7.022.181	58.875	-
Toplam	26.472.197	8.442	84.405	35.931.604	6.026.534	27.936

Kaynak: TÜİK

TRC1 Bölgesi'ne ait ithalat ve ihracat değerlerinin yıllara göre değişimi incelendiğinde son yıllarda ihracat rakamlarındaki istikrarlı artış dikkat çekmektedir.

³ TRC1 Bölgesi'ne bağlı firmalardan sektöre yönelik yapılan ihracat ve ithalat olup ISIC Rev.3, 33.11 kodlu tıbbi ve cerrahi teçhizat ile ortopedik araçlar sektörü verileridir.

Şekil 9: TRC1 Bölgesi ISIC Sınıflamasına Göre Tıbbi Cihazlar Sektörü Dış Ticareti⁴ (Dolar)

Kaynak: TÜİK

7.2. SEKTÖRÜN ANALİZİ

Sektörün TRC1 Bölgesi'ndeki mevcut durumunu daha iyi analiz edebilmek ve bu analiz çerçevesinde stratejiler belirlemek amacıyla GZFT (SWOT) ve TFZG (TOWS) analizleri kullanılmıştır. Burada GZFT analizi bölgedeki sağlık ve medikal sanayi sektörünün güçlü ve zayıf yönleri ile fırsat ve tehditlerini analiz etmek amacıyla kullanılırken TFZG analizi ise GZFT analizi sonucu ortaya çıkan güçlü yönleri fırsatlardan yararlanmak ve tehditleri ortadan kaldırmak, zayıf yönleri yine fırsatlardan faydalanarak güçlü yönlere çevirmek amacıyla kullanılmıştır. Bu kapsamda yapılan çalışmalar aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

⁴ TRC1 Bölgesi'ne bağlı firmalardan sektöre yönelik yapılan ihracat ve ithalat olup ISIC Rev.3, 3311 kodlu tıbbi ve cerrahi teçhizat ile ortopedik araçlar sektörü verileridir.

Tablo 11: Sektörün GZFT (SWOT) Analizi

	Güçlü	Zayıf
	<ol style="list-style-type: none">1. Bölgede, bünyesinde tıp fakültesi ve sağlık meslek yüksekokullarını barındıran üniversitelerin olması2. Birçok medikal ürüne girdi sağlayan plastik ve tekstil sektörünün bölgede gelişmiş olması3. Son yıllarda sağlık alanında yapılan yatırımlardaki artış4. Sağlık konusunda artan genel bilinç düzeyi5. Bölgenin teşvik sistemi konusunda avantajlı bir durumda olması6. Kalkınma ajansı başta olmak üzere yatırımcılara yatırım, teşvik ve hibeler konusunda destek verilmesi7. Bölgenin Ortadoğu'ya yakın konumda olması	<ol style="list-style-type: none">1. Kamu-üniversite-sanayi işbirliğinin istenen seviyede olmaması2. Tıp fakültelerinin yoğun olarak sağlık hizmeti vermesinden dolayı inovasyonla ilgili çalışmalara yeterince katılım sağlayamaması3. Sektörle ilgili yeterli bilgiyi sağlayacak istatistik ve veri tabanının olmaması4. Kişi başı sağlık harcamasında ülkemizin birçok Avrupa ülkesinin gerisinde olması5. Yüksek teknolojiye sahip ürünlerin ithalatına olan bağımlılık
	Fırsatlar	Tehditler
	<ol style="list-style-type: none">1. Medikal ürünlere olan talebin nüfus artışı ile sürekli artıyor olması2. Kişi başı sağlık harcamalarının artış gösterme potansiyeli3. Gerçekleştirilen sağlık reformları ile sağlık imkânlarında daha fazla kişinin yararlanacak olması4. Bölgenin güçlü bir sanayi yapısına sahip olması	<ol style="list-style-type: none">1. Sektörde genellikle ithal ürünlerin tercih ediliyor olması2. Yerli ürünlere olan güvensizlik3. Katma değeri yüksek ürünlerde yabancı firmaların pazara hakim olması

Tablo 12: Sektörün TFZG (TOWS) Analizi

	Güçlü – Fırsat Stratejileri	Zayıf – Fırsat Stratejileri
	<ol style="list-style-type: none">1. Bölgede medikal ürün üretimi ile ilgili yatırım yapmak isteyen yatırımcılara teşvik sistemi, Ajans ve diğer kurumların destekleri hakkında bilgi verilecektir.2. Sağlık alanında yatırım yapmaları amacıyla sanayiciler bilgilendirilecek ve sanayicilere yol gösterilecektir.3. Ortadoğu'nun medikal ürün pazarı ayrıntılı olarak analiz edilerek ihtiyaç analizi oluşturulacaktır.4. Sağlık konusunda bölge halkı bilinçlendirilerek bilinçli tüketicilerin artması sağlanacaktır.	<ol style="list-style-type: none">1. Bölgenin güçlü sanayicisi ile üniversiteleri bir araya getirilerek işbirliği içinde çalışmalar yapılarak katma değeri yüksek ürünler üretilecektir.2. Bölgenin sağlık alanında faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör ve STK'ları bir araya getirilerek ortak bir veri tabanı kurulacaktır.3. Toplumun sağlık konusunda bilinçlendirilmesi ile sağlık yatırımlarına olan talep artırılabilecektir.
	Güçlü – Tehdit Stratejileri	Zayıf – Tehdit Stratejileri
	<ol style="list-style-type: none">1. Yerli ürünlere yönelik Ar-Ge çalışmaları yapılması amacıyla ilgili kuruluşlar aracılığıyla firmalar desteklenecektir.2. Yerli ürünlerin tanıtımına yönelik çalışmalar yapılacak ve tüketicilerin yerli ürünleri tüketmesi teşvik edilecektir.3. Medikal ürün üreten firmaların kümelenmesi amacıyla çalışmalar yapılarak, medikal küme oluşturma politikaları desteklenecektir.	

Tablo 13: SWOT-TOWS Analizi İlişki Matrisi⁵

		Fırsatlar					Tehditler		
		1	2	3	4	5	1	2	3
Güçlü	1				☆				
	2				☆ ☆				☆
	3	☆ ☆	☆ ☆						
	4		☆ ☆	☆			☆	☆	
	5				☆				
	6				☆ ☆		☆ ☆		☆
	7								
Zayıf	1				☆				
	2								
	3								
	4		☆						

⁵ ☆ İlişki Var
 ☆ ☆ Yüksek İlişki Var

8. SONUÇ

Medikal sanayi sektörü dünyada hızla gelişmekte olup belli başlı ülkeler medikal ürünlerin üretiminde söz sahibi konumdadır. Ürün yelpazesinin çok geniş olması, sektörün teknolojik değişimlerden oldukça etkileniyor olması ve direkt olarak insan sağlığının baz alınması sektörün hem ekonomik hem de stratejik açıdan ne kadar önemli olduğunu gözler önüne sermektedir.

Türkiye medikal ürünlerin üretimi konusunda genel olarak ithalatçı ülke konumundadır. Nitekim ülkemizin dünya pazarındaki payı %0,74 seviyesinde olup bu dışa bağımlılığın azaltılması konusunda yapılan çalışmaların hızlandırılması önem arz etmektedir. Bu amaçla Onuncu Kalkınma Planı'nda da bahsedildiği üzere bu alana yapılacak yatırımlara öncelik verilmesi gerekmektedir. Yine bu alanda yatırım yapmak isteyen yatırımcılara bölgesel teşvik ve hibelerde öncelik verilmesi hem ekonomik hem de stratejik anlamda önem arz eden bu sektördeki dışa bağımlılığın azaltılmasına önemli katkılar sağlayacaktır.

TRC1 Bölgesi hızla gelişmekte olan sanayisi ile önemli bir üretim üssü konumundadır. Özellikle tekstil, plastik ve gıda sektörlerinin ön plana çıktığı TRC1 Bölgesi'nin güçlü sanayi yapısı, sahip olduğu üniversiteleri ve beşeri sermayesi ile medikal ürün üretiminde de söz sahibi olması konusunda çalışmaların yapılması, kümelenme politikalarının oluşturulması, bu alanda üretim yapmak isteyen yatırımcıların desteklenmesi gerekmektedir. Buna göre, TRC1 Bölgesi'nde sanayi sektörünün bölgesel kalkınmada rol oynayabilmesi için sanayinin rekabet gücünün artırılması ve bu amaçla teknolojik altyapının geliştirilmesi oldukça önemlidir. Bu bağlamda, "markalaşma, inovasyon ve ARGE çalışmalarına yatırım yapılması", "teknolojik altyapının geliştirilmesi" ve "nitelikli istihdamın artırılması" stratejilerinin medikal sanayi sektörü gibi potansiyel arz eden alanlarda uygulanması gerekmektedir. ARGE için yaptığı harcamaları itibari ile OECD ülkeleri arasında son sıralara yerleşen ülkemiz ve bölgemiz ARGE yatırımlarına önem vermek durumundadır.

9. KAYNAKÇA

1. Ankara Kalkınma Ajansı ve Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş., Ankara Tıbbi Cihazlar Sektör Analizi, 2013
2. DELOITTE, Türkiye’de Sağlık Sektörü Raporu, 2010
3. ESPICOM Business Intelligence, 2011
4. Orta Anadolu Kalkınma Ajansı ve Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş., Sağlık Sektörüne Yönelik İmalat Raporu, 2013
5. Türkiye İstatistik Kurumu
6. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Sanayi Veri tabanı
7. T.C. Kalkınma Bakanlığı, Onuncu Kalkınma Planı 2014-2018
8. T.C. Sağlık Bakanlığı

İPEKYOLU KALKINMA AJANSI

Adres : İncilipınar Mahallesi Muammer Aksoy Bul.

Vakıflar Güven İş Merkezi

Kat: 1-2-3 Şehitkamil / GAZİANTEP

Telefon : +90 342 231 07 01-02

Faks : +90 342 231 07 03

e-posta : bilgi@ika.org.tr - ppkb@ika.org.tr